

Gemeente Menameradiel

Accountantsverslag 2012

De raad van de gemeente Menameradiel
T.a.v. de griffier, mevrouw W. Bruinsma
Postbus 3
9036 ZW MENAAM

Leeuwarden, 17 mei 2013

DWGP-97BPL/DE/ks

Betreft: accountantsverslag jaarrekening 2012 gemeente Menameradiel

Geachte leden van de raad,

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2012 van de gemeente Menameradiel, hebben wij het genoegen u hierbij de uitkomsten van onze werkzaamheden te presenteren. Daarnaast geven wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, een aantal aanbevelingen waarmee wij beogen u als raad te ondersteunen in uw kaderstellende en controlerende taak.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast in het kader van de controle van de jaarrekening 2012 van de gemeente Menameradiel. De in dit accountantsverslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2012.

Het concept van dit verslag is d.d. 25 april 2013 besproken met de heer Van der Leij. Een afschrift van dit rapport is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Menameradiel.

Wij stellen het zeer op prijs deze rapportage persoonlijk aan u toe te lichten of eventuele vragen van u te beantwoorden. Als u vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "D.E. Engwerda", with a long horizontal flourish extending to the right.

D.E. Engwerda RA

Inhoudsopgave

1	Wat zijn de uitkomsten van onze controle?	1
1.1.	Onze controleverklaring is goedkeurend	1
1.2.	Welke fouten en onzekerheden hebben wij geconstateerd?	2
1.3.	Toelichting op fouten en onzekerheden	3
2	Onze analyse van het resultaat 2012 en het weerstandsvermogen	5
2.1	Voordelig resultaat nader geanalyseerd	5
2.2	Analyse van de financiële positie	6
2.3	Solvabiliteit toegenomen	7
2.4	Weerstandsvermogen volgens college voldoende	7
2.5	Schattingsproces van toereikend niveau	9
3	Onze bevindingen naar aanleiding van de controle	10
3.1	Waardering van grondposities	10
3.2	Risico's ten aanzien van verbonden partijen	12
3.3	Voorzieningen	13
3.4	Het rechtmatigheidsbeheer qua diepgang en vastlegging is op orde	13
3.5	Geen bevindingen in kader van SiSa	15
4	Hoe hebben wij onze controle ingericht?	16
4.1	Wat is de reikwijdte van onze controle	16
4.2	Onze controleaanpak in het kort	16
4.3	Controle uitgevoerd met de door u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties	17
4.4	Onze onafhankelijkheid is geborgd	18
4.5	Hoe controleren wij het begrotingsbeheer	18
4.6	Toetsingspunten rechtmatigheid conform uw opdracht	19
4.7	Verplichtingen inzake Single information en Single audit (SiSa)	19

Bijlagen

- 1 SiSa-bijlage
- 2 Actuele ontwikkelingen

1 Wat zijn de uitkomsten van onze controle?

1.1. Onze controleverklaring is goedkeurend

De jaarrekening is goedkeurend

Wij hebben bij de jaarrekening van de gemeente Menameradiel een goedkerende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid.

Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2012 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van de gemeente Menameradiel.

De jaarrekening is rechtmatig

Wij hebben bij de jaarrekening van de gemeente Menameradiel een goedkeurende verklaring afgegeven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2012 in overeenstemming zijn met de door de raad vastgestelde wet- en regelgeving.

Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2012. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Jaarverslag niet strijdig met de jaarrekening

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het BBV. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2012 van uw gemeente geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBV. Daarnaast is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.

**Belangrijke voorwaarde:
ongewijzigde vaststelling**

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat de raad de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog financiële of tekstuele wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen voordat onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

1.2. Welke fouten en onzekerheden hebben wij geconstateerd?
**€ 377.000 aan
onzekerheden**

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de uitgevoerde controle.

Controleverschillen per onderdeel	Fouten	Onzekerheden	Verwijzing
Getrouwheid			
– onderuitputting Gemeentefonds niet verwerkt in jaarrekening 2012		€ 62.000	Zie hierna 1.3
– mogelijke oninbare debiteuren		€ 315.000	Zie hierna 1.3
Rechtmatigheid			
Totaal	€ 0	€ 377.000	
Tolerantie	€ 263.000	€ 790.000	

De geconstateerde onzekerheden ter hoogte van € 377.000 zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van respectievelijk € 790.000. Op basis daarvan kunnen wij bij de jaarrekening 2012 zowel betreffende de getrouwheid als de rechtmatigheid een goedkeurende verklaring verstrekken.

1.3. Toelichting op fouten en onzekerheden

Toelichting fouten en onzekerheden inzake de getrouwheid

Toelichting op fouten en onzekerheden inzake getrouwheid Onderuitputting Gemeentefonds niet verwerkt in jaarrekening

In 2013 is informeel bekend geworden dat de onderuitputting van het Gemeentefonds in 2012 € 106 miljoen zal bedragen. Dit betekent een daling van de uitkeringsfactor met 9 punten. De definitieve berekening van de onderuitputting zal in de meicirculaire van 2013 bekend worden gemaakt. Echter, gezien de substantiële omvang van de onderuitputting 2012, en vanwege het eenmalige effect, zijn wij van mening dat het geprognosticeerde tekort nog in de jaarrekening 2012 verwerkt dient te worden. Deze onderuitputting leidt bij de gemeente Menameradiel tot een nog te betalen bedrag van € 62.000.

Mogelijke oninbare debiteuren

Het debiteurensaldo per heden bevat een drietal vorderingen die hun oorsprong vinden in 2008 en 2009. De omvang van deze vorderingen is € 630.000. Hiervoor is geen voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Gezien de discussie met de betrokken partijen en de ouderdom van deze debiteuren zijn wij van mening dat sprake is van risico's op de inbaarheid van deze debiteuren.

Wij zijn van mening dat voor 50% van de vordering een voorziening voor oninbaarheid zou moeten worden opgenomen. Om die reden hebben wij een onzekerheid opgenomen van € 315.000.

Wij adviseren de gemeente om een inschatting te maken van het risico op oninbaarheid en hierop de voorziening aan te passen.

Bestuurlijke aandachtspunten voor 2013

Onze visie 2013

Onze controle heeft geresulteerd in een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2012. Naast onze certificerende functie hebben wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de gemeente Menameradiel het afgelopen jaren over een aantal onderwerpen geadviseerd.

	Voor het komende jaar vinden wij het, gelet op het voorgaande, belangrijk dat de gemeente Menameradiel prioriteit geeft aan de volgende onderwerpen:
Herindeling en verbonden partijen	Voor een toekomstige samenwerking, fusie of herindeling met aanliggende gemeenten zijn de afgelopen jaren roerige jaren geweest voor de gemeente Menameradiel. In 2012 is door de gemeente Menameradiel de voorkeur uitgesproken voor een mogelijke herindeling in Noord-West Fryslân, waarbij tegelijkertijd is besloten de samenwerking in Middelsee-verband niet verder uit te breiden en, waar mogelijk, te stoppen. De keuze van de gemeente om haar blik te richten op Noord-West Fryslân heeft, of kan, consequenties hebben voor de huidige samenwerking in Middelsee-verband en de gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. Wij adviseren de gemeente de ontwikkelingen nauwlettend te blijven volgen en waar nodig vroegtijdig afspraken te maken over de formele invulling van de nieuwe samenwerking en het beëindigen van huidige.
Uitgiftetempo verkopen bepalen	<i>Grondexploitaties</i> De gemeente Menameradiel heeft de afgelopen jaren, al enkele afboekingen moeten doorvoeren in de waardering van de grondexploitaties. Vanwege de aanhoudende slechte economische omstandigheden blijft de waardering van de grondexploitaties ook voor de gemeente Menameradiel de komende jaren een belangrijk punt van aandacht. Wij kunnen ons vinden in de in de jaarrekening opgenomen presentatie en waardering van de grondexploitaties. Voor een nadere toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar paragraaf 3.1.
Monitoring bezuinigingen	<i>Rijksbezuinigingen</i> Niet alleen de gemeentelijke bezuinigingen die al vorm hebben gekregen, moeten de komende jaren worden gerealiseerd, ook ziet het er naar uit dat door de verdergaande rijksbezuinigingen nieuwe bezuinigingen op de gemeenten af gaan komen. Wij adviseren u nauwgezet de realisatie van de huidige bezuinigingen door te zetten en vooruitlopend op komende bezuinigingen nieuwe opties te overwegen. Een stringent begrotingsbeheer is daarbij een must.
Vormgeven effecten van nieuwe taken zodra meer duidelijkheid	<i>Nieuwe taken</i> De komende jaren komen een groot aantal nieuwe taken op uw gemeente af. Enerzijds moet aan deze taken organisatorisch vorm gegeven worden, anderzijds moet hier een initiële begroting voor worden opgesteld. Iets wat zeker in de eerste jaren haar vorm moet krijgen en waarmee risico's samenhangen. Wij adviseren u hier in een zo vroeg mogelijk stadium vorm aan te geven. Zoals uzelf in de paragraaf weerstandsvermogen reeds hebt onderkend brengen de nieuwe taken onzekerheden met zich mee. Zo zijn de plannen van het rijk voor bijvoorbeeld het participatiewet (één van de drie decentralisaties) nog niet volledig duidelijk.

2 Onze analyse van het resultaat 2012 en het weerstandsvermogen

2.1 Voordelig resultaat nader geanalyseerd

Voordelig resultaat van
€ 2,1 miljoen.

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2012 bedraagt € 2.123 voordelig. Het resultaat over 2012 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Begroting na wijziging	Rekening 2012	Afwijking
	€	€	€
Totale lasten	€ 24.492	€ 22.705	€ 1.787-
Totale baten	€ 24.252	€ 25.048	€ 796
Resultaat vóór bestemming	€ 240-	€ 2.343	€ 2.583
Mutaties in reserves	€ 240	€ 220-	€ 460-
Resultaat na bestemming	€ -	€ 2.123	€ 2.123

In de najaarsnota 2012 werd nog uitgegaan van een positief resultaat van € 600.000. Ten opzichte van de najaarsnota is nog eens € 1,5 miljoen extra resultaat gerealiseerd.

De resultaatsanalyse is opgenomen in het jaarverslag van de jaarrekening. Voor een volledige analyse verwijzen wij u naar deze paragrafen in de jaarrekening.

Hieronder is dit in een korte analyse uiteengezet.

– 10 ^e begrotingswijziging	€ 320.000
– winstneming op de grondexploitaties Menaam Noord I en II & Wier Lautawei	€ 270.000
– onderuitputting investeringen	€ 235.000
– hogere integratie en decentralisatie-uitkering	€ 130.000
– saldo op de kostenplaatsen	€ 270.000
– overige afwijkingen in programma's	€ 280.000

De raad is door middel van de 10^e begrotingswijziging op de hoogte gesteld van de wijzigingen ten opzichte van de najaarsnota. Daarnaast is de raad geïnformeerd over de komende winstnemingen op de grondexploitaties.

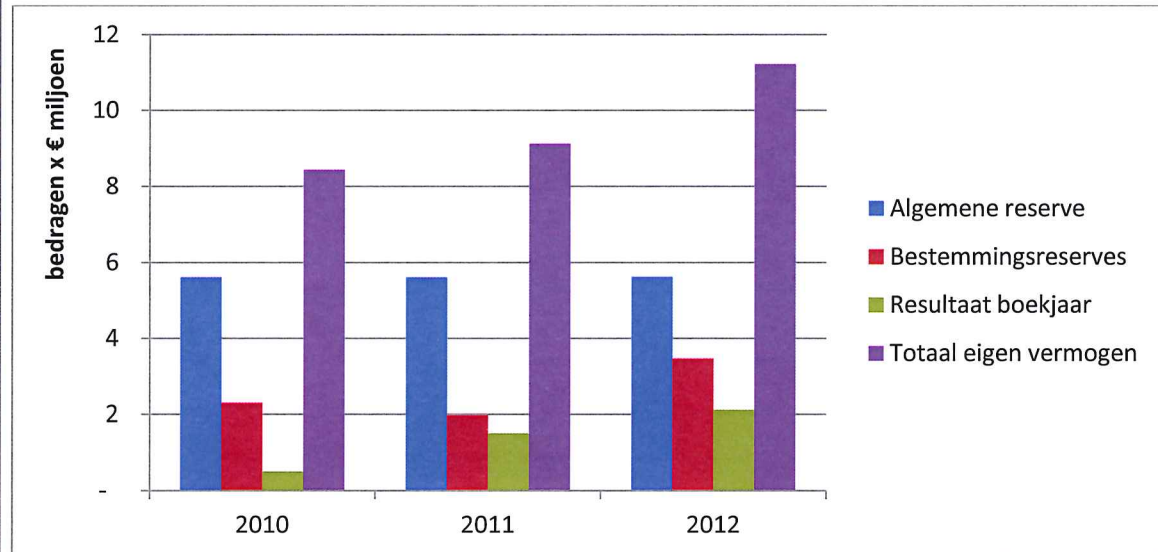
U geeft aan dat de overige afwijkingen bij het opstellen van de laatste begrotingswijziging op basis van de destijds beschikbare informatie niet waren voorzien. Wij zijn echter van mening dat de afwijkingen ten opzichte van de 10^e begrotingswijziging nog steeds fors zijn en adviseren de gemeente om de afwijkingen te analyseren op voorzienbaarheid bij de najaarsnota respectievelijk de begrotingswijzigingen voorafgaand aan de jaarrekening. Grote afwijkingen die toen al voorzien waren hadden toen al gemeld kunnen worden.

Daarnaast adviseren wij de gemeente Menameradiel om bij de volgende tussentijdse rapportages specifiek aandacht te besteden aan deze afwijkingen, om deze in de toekomst te kunnen terugdringen of voorkomen.

2.2 Analyse van de financiële positie

Reserves nemen afgelopen drie jaren toe

Het eigen vermogen, inclusief het resultaat na bestemming, bedraagt eind 2012 volgens de jaarrekening € 11,4 miljoen en heeft zich vanaf 2010 als volgt ontwikkeld.

Van de totale reserves ter hoogte van € 11,4 miljoen is € 5,6 miljoen opgenomen als algemene vrije reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van 2011 gestegen met € 2,3 miljoen. Deze stijging is het gevolg van de omzetting van voorzieningen in reserves en het voordelig resultaat boekjaar.

2.3 Solvabiliteit toegenomen

Solvabiliteit toegenomen

De solvabiliteit is de mate waarin uw gemeente in staat is aan haar lange termijn verplichtingen te voldoen. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen op het balanstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage voor uw gemeente bedraagt 26,1% (2011: 20,9%). Met name als gevolg van het resultaat boekjaar 2012 ad. € 2,1 miljoen en de omzetting van de voorzieningen afvalstoffenheffing en rioolrecht naar een bestemmingsreserve ad. € 1,2 miljoen.

2.4 Weerstandsvermogen volgens college voldoende

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2012 is gevoerd.

**Weerstandsvermogen
volgens college toereikend -
nadere kwantificering van
risico's noodzakelijk**

Het college is van mening dat de weerstandscapaciteit voldoende is om de risico's op te kunnen vangen. Dit betekent dat de niet-structurele financiële risico's opgevangen kunnen worden en de taken kunnen worden voortgezet.

De analyse van de weerstandscapaciteit bestaat uit een inventarisatie van de risico's enerzijds en een inventarisatie van de aanwezige weerstandscapaciteit anderzijds.

De weerstandscapaciteit is in de paragraaf weerstandsvermogen in voldoende mate uiteengezet. De inventarisatie van de risico's blijft daarentegen beperkt. De risico's zijn in algemene bewoordingen geformuleerd en daarbij ontbreekt voor veel risico's de kans op voordoen en de financiële impact van het risico. Voor 2012 is in de jaarrekening dezelfde lijn aangehouden als in de begroting van 2012. Wij hebben begrepen dat in 2013 in de jaarrekening aansluiting gezocht gaat worden bij de begroting 2013 waarin de risico's zijn gekwantificeerd en waar ingegaan wordt op de kans op voordoen en de financiële impact van het risico.

Op basis hiervan kan geen gedegen uitspraak worden gedaan over de relatie tussen de beschikbare hoeveelheid weerstandsvermogen en de benodigde hoeveelheid weerstandsvermogen.

Wij willen u daarom adviseren om de risico's in de toekomst te kwantificeren. Dit mede ook gezien de vele ontwikkelingen die de komende jaren op gemeenten afkomen.

Wij geven u daarom (evenals voorgaand jaar) de volgende aanbevelingen met betrekking tot risicomanagement voor de komende jaren:

- ▶ Risico's dienen meer gekwantificeerd te worden, zodat de totale omvang kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit.
- ▶ Risico's dienen meer specifiek gemaakt te worden voor de situatie in de gemeente Menameradiel.
- ▶ De stille reserves dienen geïnteriseerd te worden, zodat deze meegenomen kunnen worden in de beschikbare weerstandscapaciteit.
- ▶ De relatie tussen de beschikbare hoeveelheid weerstandscapaciteit en de benodigde hoeveelheid weerstandscapaciteit moet worden versterkt.

2.5 Schattingsproces van toereikend niveau

Schattingen toereikend

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van de raad beoordelen wij deze door het college gemaakte schattingen. Wij kunnen instemmen met de door het college gemaakte inschattingen en waarderingsgrondslagen.

3 Onze bevindingen naar aanleiding van de controle

3.1 Waardering van grondposities

Aanhoudende recessie heeft grote effecten op de vastgoedmarkt

De aanhoudende recessie heeft ook in 2012 opnieuw grote gevolgen voor de vastgoedmarkt. De woningprijzen dalen en woningen staan nog steeds lang te koop. Diverse projectontwikkelaars zijn de afgelopen jaren failliet gegaan, beleggers hebben fors moeten afwaarderen en woningcorporaties krijgen ontwikkelingen steeds moeilijker gefinancierd. Het regeerakkoord heeft eind 2012 gezorgd voor een tijdelijk impuls op de woningmarkt.

Ook de gemeenten voelen de effecten van de recessie en zijn de afgelopen jaren gestart met het aanpassen van bouwplannen op de marktverwachtingen.

De gronden van de gemeente Menameradiel zijn als volgt te specificeren:

€

Gronden in exploitatie genomen:	254.000
Gronden niet in exploitatie genomen:	1.120.000
Grond -en hulpstoffen:	<u>451.000</u>
Totaal:	<u>1.825.000</u>

De bovengenoemde grondposities zullen wij hieronder nader toelichten.

Afgesloten grondexploitaties

Begin 2012 heeft de gemeente Menameradiel 5 gronden in exploitatie. Gedurende 2012 zijn hiervan drie grondexploitaties afgesloten. Deze hebben geleid tot een winstneming van € 291.000 in 2012. De twee resterende projecten zijn nog in exploitatie en zullen hieronder nader worden toegelicht.

Gronden in Exploitatie*Gronden in exploitatie*

De gronden in exploitatie betreffen lopende grondexploitaties die op dit moment in ontwikkeling zijn en waarvan de raad een grondexploitatie heeft vastgesteld. Bij de controle van de lopende grondexploitaties is de cruciale vraag: worden de geactiveerde kosten in de toekomst terugverdiend? Waardering vindt hierbij in beginsel plaats tegen de kostprijs. Indien echter blijkt dat een aankoop of projectontwikkeling verliesgevend is, dient een afwaardering voor het tekort te worden genomen. Bij de beoordeling van de waardering van de bouwgrondexploitaties vormen de herziene exploitatieopzetten een essentieel toetsingsinstrument.

Binnen de gemeente Menameradiel zijn op dit moment twee woningbouwterreinen in ontwikkeling.

Fûgellân Fase 3

Fugellan fase drie heeft per balansdatum een boekwaarde van ongeveer € 760.000 (debet). Dit betekent dat meer kosten zijn gemaakt dan opbrengsten zijn ontvangen. Belangrijk bij de waardering van de grondposities is de inschatting van het verwachte uitgiftetempo van de gronden. Wij hebben begrepen dat momenteel een enkele particulieren een optieovereenkomst hebben getekend voor dit project.

Wij hebben de waardering van deze gronden beoordeeld aan de hand van exploitatie, de informatie vanuit de optieovereenkomst en kunnen ons op basis van de thans aanwezige informatie vinden in de huidige waardering. Wel blijft dit project de komende jaren een zeer belangrijk aandachtspunt, en zal de gemeente de voortgang en realisatie van de verkopen continu moeten blijven monitoren in relatie tot de werkelijke ontwikkelingen en het opgestelde exploitatieplan.

Menaldum Zuid

De boekwaarde van deze exploitatie bedraagt € 509.000 (credit). De verwachting is dat dit project binnen twee jaar gerealiseerd zal worden met een winst.

Alle gemeentelijke kavels zijn verkocht. De resterende kavels zijn in handen van de projectontwikkelaar. Deze heeft een afnameverplichting. Het risico op deze grondexploitatie is hierdoor voor de gemeente Menameradiel beperkt.

Grond en hulpstoffen*Gronden niet in exploitatie genomen en grond- en hulpstoffen*

De niet in exploitatie gronden hebben betrekking op grondposities (NIEGG) die nog moeten worden ontwikkeld en waarvoor de raad nog geen grondexploitatieopzet heeft goedgekeurd.

Niet in exploitatie genomen gronden

In 2012 zijn de grondexploitaties De Pôlle en Dronryp Harnzertrekfeart Fase 2 onder de overige voorraad gaan vallen. Bij de Pôlle is door de gemeente besloten om een gedeelte van de bestaande gebouwen te slopen en de onderliggende grond af te waarderen naar agrarische waarde. De kosten voor het slopen en het saneren van de gronden waren reeds voorzien voor € 1 miljoen in de jaarrekening van 2011. Hiervan is in 2012 €945.000 benut om de sloopkosten te dekken en de boekwaarde af te waarderen naar agrarische waarde. Er zijn tot nu toe geen concrete plannen om dit stuk grond in exploitatie te brengen.

De grootste in niet in exploitatie genomen grond heeft betrekking op de Pôlle met een boekwaarde van € 550.000. De gemeente heeft een overeenkomst met een projectontwikkelaar afgesloten die deze gronden zal overnemen om woningbouw te realiseren. Tot op heden heeft de projectontwikkelaar deze gronden nog niet afgenomen. De gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs. De gemeente heeft afgesproken met de provincie dat voor het gehele project de Pôlle het ingeschatte verlies van € 1 miljoen zal worden verdeeld waarbij elke partij 50% voor zijn rekening neemt. De provincie heeft in 2012, 50% van de bijdrage overgemaakt en deze bijdrage is in mindering gebracht als zijnde voorziening op de boekwaarde van het project.

Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuwe exploitatieopzet voor dit project. Deze situatie is door de gemeente toegelicht in de paragraaf grondbeleid in de jaarrekening. Wij kunnen instemmen met deze verwerkingswijze.

Wij kunnen instemmen met de waardering van de grondposities

Wij kunnen, in het kader van de controle van de jaarrekening 2012 van de gemeente Menameradiel, instemmen met de waardering van de voorraden gronden in de jaarrekening van de gemeente Menameradiel.

Gezien de ontwikkelingen in de vastgoedmarkt, de aanhoudende recessie en de omvang van de grondposities adviseren wij u de waardering van de gronden de komende periode kritisch te blijven monitoren.

3.2 *Risico's ten aanzien van verbonden partijen*

Verbonden partijen bevatten geen bijzonderheden. Mogelijke financiële risico's zijn voorzien

De gemeente analyseert periodiek de verbonden partijen om vast te stellen of de gemeente Menameradiel nog risico's loopt. Naar aanleiding van deze analyse is in 2012 een voorziening gevormd ter hoogte van de deelneming in het aandelenkapitaal van de verbonden partij.

Ten aanzien van de overige verbonden partijen zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

3.3 Voorzieningen

Wij hebben geconstateerd dat de stand van de onderhoudsvoorzieningen niet aansluiten met de stand volgens de onderhoudsplannen. Voor een onderhoudsvoorziening dient op basis van de BBV een sluitend beheerplan aanwezig te zijn. De voorzieningen zijn op dit moment € 230.000 hoger dan de opgestelde onderhoudsplannen. Aangezien de begrote kosten in het beheerplan in de komende jaren nog kunnen afwijken van de werkelijkheid, door bijvoorbeeld gewijzigde beleidskeuzes, aanbestedingsvoordelen en het afstoten van gebouwen. Wij constateren dat de gemeente Menameradiel het afgelopen jaar heeft gekozen voor het uitstellen van onderhoudswerkzaamheden. Hierdoor zijn de voorzieningen hoger dan de onderhoudsplannen. Ondanks dat de voorziening niet aansluit, maar het verschil is te verklaren hebben wij geen onzekerheid opgenomen. Wij adviseren de gemeente Menameradiel om het verloop van de voorzieningen kritisch te monitoren en indien noodzakelijk tijdig de voorziening aan te passen op de nieuwe situatie.

3.4 Het rechtmatigheidsbeheer qua diepgang en vastlegging is op orde

Rechtmatigheidsbeheer op orde

Het normenkader is op 10 december 2012 door het college vastgesteld en ter kennisgeving gebracht aan de raad.

Het normenkader is intern bij uw gemeente vertaald in interne controleprotocollen, waarna voor de geïdentificeerde risico's de getroffen beheersingsmaatregelen in kaart zijn gebracht. Wij zijn van mening dat de rechtmatigheidswerkzaamheden met voldoende diepgang zijn getoetst en dat de uitkomsten hiervan toereikend zijn vastgelegd. De uitkomsten van de controles zijn opgenomen in paragraaf 1.3.

Begrotingsoverschrijdingen zijn, met uitzondering van de programma's werk en inkomen & welzijn en zorg, de goed toegelicht

Begrotingsrechtmatigheid

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. In hoofdstuk 5 van deze rapportage lichten wij de controleaanpak en de verantwoordelijkheden van college, raad en accountant nader toe.

De overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten zijn door het college in de toelichting op de programmarekening toereikend toegelicht. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2012. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

	De gemeente Menameradiel heeft de uitvoering van de wet sociale verzekeringen, de gebundelde uitkering, het besluit bijstandsverlening zelfstandigen en de wet maatschappelijke ondersteuning uitbesteed aan diverse andere partijen, zoals de Gemeenschappelijke Regelingdienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noordwest Fryslân, de Sociale Werkvoorziening Fryslân en Werkvoorzieningschap Fyslân-West. In de toelichting op de programmarekening van de gemeente Menameradiel wordt onder de toelichting op de verschillen meerdere malen verwezen naar de jaarrekening van de Dienst Sociale Zaken en Werk. De gemeente heeft ervoor gekozen om de jaarrekening van de Dienst Sociale Zaken en Werk gelijk te behandelen met de jaarrekening van de gemeente Menameradiel om zo voldoende aandacht te schenken aan de behaalde voren nadelen. Deze methodiek is gekozen omdat de cijfers van deze gemeenschappelijke regeling moeilijk zijn te vertalen naar één deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling. Door de uitbesteding van de werkzaamheden wordt de gemeente Menameradiel niet ontslagen van het afleggen van verantwoording over de bestede middelen ten opzichte van de begroting. Wij willen u adviseren de analyse op de programma's werk en inkomen & welzijn en zorg integraal onderdeel uit te laten maken van de verschillenanalyse.
Geen bevindingen rondom misbruik en oneigenlijk gebruik	<i>Misbruik en oneigenlijk gebruik</i> In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Een integraal M&O beleid is niet opgesteld. Uw gemeente heeft de toets op het M&O gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.
Geen tekortkomingen in geautomatiseerde gegevensverwerking	<i>Geen tekortkomingen in continuïteit en betrouwbaarheid van geautomatiseerde gegevensverwerking</i> Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking. De jaarrekeningcontrole heeft echter geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Geen aanwijzingen om nader onderzoek te doen naar niet-financiële beheersingshandelingen

Niet-financiële beheersingshandelingen

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf weerstandsvermogen van het jaarverslag. Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeente betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

3.5 Geen bevindingen in kader van SiSa

Controle SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de *Nota verwachtingen accountantscontrole 2012*. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de navolgende specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

Onze controleaanpak hierbij hebben we in paragraaf 5.8 nader toegelicht. De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage 1 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

4 Hoe hebben wij onze controle ingericht?

4.1 Wat is de reikwijdte van onze controle

Reikwijdte is conform onze opdrachtbrief

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2012 van de gemeente Menameradiel gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in Artikel 213, tweede lid, van de *Gemeentewet*.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (BADO) en het door de raad vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

4.2 Onze controleaanpak in het kort

Verkregen controle-informatie geschikt als basis voor ons oordeel

Onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn de beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling nemen wij mee voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet ten doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeente.

In hoofdstuk 3 hebben we u inzicht gegeven in de significante risico's, onze controleaanpak en bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

4.3 *Controle uitgevoerd met de door u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties*

Goedkeuringstolerantie voor fouten en voor onzekerheden

Op grond van het BADO stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

De goedkeuringstolerantie is op 31 januari 2008 voor meerdere jaren vastgesteld door de raad. Het normenkader wordt jaarlijks ter kennisgeving aan de raad gezonden.

U heeft ons voor het boekjaar 2012 opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde goedkeuringstolerantie

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% - < 3\%$	–	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% - < 10\%$	$\geq 10\%$	–

Op grond van de werkelijke lasten na mutaties in de reserves in de jaarrekening 2012 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 263.000 (1%) en voor onzekerheden € 790.000 (3%). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium, de uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

De rapporteringstolerantie, de maatstaaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door de raad bepaald op € 10.000.

4.4 *Onze onafhankelijkheid is geborgd*

Geen onafhankelijkheidsissues geconstateerd

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. De jarenlange discussie over het beroep en het functioneren van de accountant, hebben uiteindelijk geresulteerd in een aanpassing van de accountantswetgeving, welke van toepassing is voor organisaties van openbaar belang (OOB's) met als doel de onafhankelijkheid van de accountant beter te waarborgen richting het maatschappelijk verkeer. Ondanks het feit dat een gemeente zich volgens de wet niet kwalificeert als een organisatie van openbaar belang vinden wij het als uw accountant belangrijk om eventuele bedreigingen ten aanzien van de onafhankelijkheid te melden.

Wij hebben gedurende het jaar geen onafhankelijkheidsissues geconstateerd. Wij hebben naast de controle van de jaarrekening (inclusief de SiSa-bijlage) een aantal subsidieverantwoordingen gecontroleerd. Deze werkzaamheden hebben geen invloed op onze onafhankelijke positie als controlerend accountant ten behoeve van de raad van de gemeente Menameradiel.

4.5 *Hoe controleren wij het begrotingsbeheer*

Verantwoordelijkheden van college/raad en accountant ten behoeve van begrotingsafwijkingen

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Voor een juiste oordeelsvorming is het van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten.

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het is de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan de raad. Het is de verantwoordelijkheid van de raad om hier dan tijdig een besluit over te nemen.

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om de begrotingsrechtmatigheid van de lasten en investeringen te toetsen. Dit doen wij onder andere door:

- vast te stellen of begrotingsafwijkingen tijdig zijn gesignaleerd en zijn omgezet in een begrotingswijziging ter autorisatie aan de raad;
- vaststellen of kostenoverschrijdingen leiden tot een onrechtmatigheid, welke meegewogen moet worden in het accountantsoordeel of niet. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid hoeven niet te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

4.6 Toetsingspunten rechtmatigheid conform uw opdracht

Onze aandachtspunten tijdens de rechtmatigheidscontrole

Wij hebben bij de controle over 2012 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het BADO en de controleverordening/het controleprotocol 2012 van de gemeente Menameradiel. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- Het rechtmatigheidsbeheer.
- De naleving van het voorwaarden criterium.
- De begrotingsrechtmatigheid.
- Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium.
- De niet-financiële beheershandelingen.

4.7 Verplichtingen inzake Single information en Single audit (SiSa)

Toetsingspunten SiSa- getoetst aan wettelijke kaders

Uw gemeente is op grond van wettelijk voorschrift verplicht de verantwoordingsinformatie voor de met name benoemde specifieke uitkeringen hieromtrent op te nemen in een bijlage bij de jaarrekening op basis van een door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgeschreven model. Bij de controle van deze bijlage betrekken wij de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hiervoor gegeven aanwijzingen (Circulaire Single information Single audit 2012, waarin onder andere opgenomen de Nota verwachtingen accountantscontrole 2012).

De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het BADO in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 10.000 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 100.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 100.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 100.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

In bijlage 1 van dit verslag rapporteren wij hierover.

Bijlagen

Bijlage 1 SiSa-bijlage

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2012	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV)	-	-	-
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB)	-	-	-
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	-	-	-
G1C_1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Gemeentedeel 2012	-	-	-
G1C_2	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Totaal 2011 (gemeenten inclusief deel gemeenschappelijke regelingen)	-	-	-
G2C_1	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Gemeentedeel 2012	-	-	-
G2C_2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB Totaal 2011 (gemeenten incl. deel gemeenschappelijke regelingen)	-	-	-

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2012	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3C_1	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (excl. levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Gemeentedeel 2012	-	-	-
G3C_2	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (excl. levensonderhoud beginnende zelfstandigen) Totaal 2011 (Gem. incl. deel GR)	-	-	-
G5C_1	Wet Participatiebudget (WPB) Gemeentedeel 2012	-	-	-
G5C_2	Wet Participatiebudget (WPB) Totaal 2011 (gemeenten inclusief deel gemeenschappelijke regelingen)	-	-	-
H10_2010	Brede doeluitkering Centra voor Jeugd en Gezin (BDU CJG)_Hernieuwde uitvraag 2008 tot en met 2011	-	-	-

Bijlage 2 Actuele ontwikkelingen

Inleiding

Algemene ontwikkelingen binnen de sector

In deze paragraaf schetsen wij een aantal actuele ontwikkelingen in uw sector, waarmee wij eveneens invulling willen geven aan onze natuurlijke adviesfunctie. Dit doen wij vanuit onze rol als accountant, waarbij wij tevens ontwikkelingen weergeven zoals die worden gesignaleerd door de diverse specialistengroepen binnen Ernst & Young (Advisory, Tax, IT).

Wij hebben in het kader van onze controle deze actuele ontwikkelingen niet specifiek beoordeeld of toegepast voor uw organisatie, maar zijn vanzelfsprekend graag bereid met u van gedachten te wisselen over de mogelijke specifieke risico's en gevolgen voor uw gemeente.

IT ontwikkelingen

Beveiliging van DigiD vraagt aandacht

Beveiliging DigiD

Naar aanleiding van beveiligingsincidenten rondom DigiNotar en DigiD is in 2012 het beveiligingsassessment rondom DigiD aangekondigd. Inmiddels is enige tijd verstreken en zijn diverse gemeenten en leveranciers van gemeentelijke websites gestart met het inventariseren van de impact van de norm van Logius. Ernst & Young maakte onderdeel uit van de pilot die door VNG en KING is georganiseerd om de impact van de norm te bepalen en is sindsdien actief betrokken bij diverse gemeenten en gemeentelijke leveranciers. We zien echter dat inspanningen momenteel nog achterblijven wat het risico met zich meebrengt dat gemeenten niet tijdig een assessment hebben laten uitvoeren.

Wij adviseren u op korte termijn de werkelijke situatie te bepalen om vast te stellen waar u momenteel staat. Op die manier heeft u nog ruim de tijd eventuele verbeteringen door te voeren, voordat u zich laat toetsen tegen de norm. Hierbij adviseren wij u op korte termijn afspraken te maken met uw auditor.

Gemeenten blijven achter bij invoer IBAN

IBAN

Momenteel vindt de migratie plaats naar IBAN en betaalmiddelen die zijn gebaseerd op Europese standaarden in Nederland. Uiterlijk 1 februari 2014 moeten deze standaarden ingevoerd zijn. Het Nationaal Forum voor de SEPA-migratie constateert dat publieke instellingen, in tegenstelling tot elders in Europa waar publieke instellingen een voorbeeldfunctie vervullen, niet vroeg overgaan. Met name gemeenten zullen een extra inspanning moeten verrichten voor de overgang op IBAN, die momenteel nog erg achterblijft. Uit de migratiemonitor blijkt dat een substantieel deel van de gemeenten zijn planning nog moet bepalen. Wij willen u graag wijzen op de naderende deadline en het belang om de planning ten aanzien van de IBAN implementatie te bepalen.

Aandachtspunten voor Bring your own device

Bring your own device

Vele gemeenten denken momenteel na over invoering van Bring your own device. Bring your own device is het concept waarbij medewerkers gebruik maken van (computer)apparatuur die niet het eigendom is van de gemeente. Hierbij valt te denken aan de inzet van eigen smartphones of tablets. Indien de gemeente ervoor kiest bijvoorbeeld e-mail en agenda via deze persoonlijke apparatuur te ontsluiten, heeft dit impact op de beveiliging van de ontsloten informatie. Daarnaast spelen fiscale aspecten een rol indien u uw medewerkers een budget geeft voor de aanschaf van de apparatuur. Indien u met de Bring Your Own Device ontwikkeling bezig bent, wisselen wij graag een keer met u van gedachten om te voorkomen dat u onnodig risico loopt.

Fiscale ontwikkelingen

**Invoering
Werkkostenregeling**

Loonbelasting

Op het gebied van de loonheffingen zijn er diverse aandachtspunten voor uw gemeente. Allereerst betreft dit de invoering van de werkkostenregeling (WKR), welke uiterlijk per 1 januari 2015 wordt ingevoerd. Dit neemt niet weg dat, dat wanneer de WKR nog niet ingevoerd is, het wenselijk is te inventariseren welke gevolgen er zouden kunnen zijn. Afhankelijk van de uitkomst van de inventarisatie kan vanuit beleidsmatig oogpunt een betere beslissing genomen worden over het invoermoment en de mogelijk noodzakelijke aanpassingen in arbeidsvoorwaarden en/of administratie.

Vervroegd afscheid van werknemer mogelijk toepassing van strafheffing

Indien vervroegd afscheid wordt genomen van een of meerdere werknemers, dan is het wenselijk vóór het maken van afspraken daaromtrent, de gevolgen van de mogelijk van toepassing zijnde strafheffing (52% extra loonheffing) in kaart te brengen. Ook non-activiteitsregelingen kunnen kwalificeren voor deze strafheffing. Hiermee worden kostbare verrassingen achteraf voorkomen.

Afstoten/ samenvoegen van personeel financiële consequenties arbeidsvoorwaarden vergelijken

In de public sector zien we met regelmaat dat besloten wordt personeel af te stoten respectievelijk samen wordt gevoegd met andere partijen. Dan kan een vergelijk met andere arbeidsvoorwaarden wenselijk zijn om te bezien welke financiële consequenties verbonden zijn met een dergelijke operatie. Ook is een dergelijk vergelijk wenselijk om de betreffende werknemers een tenminste gelijkwaardig arbeidsvoorwaardenpakket te kunnen bieden. In voorkomende gevallen zijn wij graag betrokken bij de uitwerking van dergelijke projecten.

Vanuit de flexibele arbeidsgedachte wordt met regelmaat personeel ingehuurd. Afhankelijk van de situatie (uitzenden, detacheren en/of ZZP'er) brengt dit eventuele heffingsrisico's en/of aansprakelijkheidsrisico's met zich mee. Het is in alle gevallen goed om vooraf de mogelijke heffingsgevolgen in beeld te hebben en maatregelen te treffen om de aansprakelijkheid te beperken/voorkomen.

Verscherpte fiscale aandacht voor (bestel)auto's

De fiscale aandacht voor (bestel-)auto's is de afgelopen jaren sterk toegenomen. De bewijslast om heffingsgevolgen van het eventuele privégebruik te voorkomen luistert nauw. Dit impliceert dat bij het gebruik van (bestel-)auto's het wenselijk is dat er procedures zijn die eventuele heffingsverplichtingen voorkomen. Het kan daarbij overigens ook gaan om auto's waarvan primair gedacht wordt dat er geen heffingsverplichtingen spelen.

Afschaffing btw-compensatiefonds gaat niet door*Btw compensatiefonds*

Recentelijk heeft het Rijk met de medeoverheden het financieel akkoord gesloten. Onderdeel van het financieel akkoord is dat het Rijk zal afzien van de afschaffing van het btw-compensatiefonds. Met het handhaven van het btw-compensatiefonds wordt tegemoetgekomen aan de wens van gemeenten en provincies die grote bezwaren hadden tegen de afschaffing van het btw-compensatiefonds. Deze bezwaren zijn met name ingegeven doordat de overgang naar een regime zonder compensatie allerlei complicaties met zich brengt.

De aangekondigde bezuiniging van jaarlijks € 550 miljoen die gekoppeld was aan de afschaffing van het btw-compensatiefonds zal evenwel gewoon doorgang vinden. Daarnaast worden gemeenten en provincies door de introductie van een gemaximeerd bedrag aan te compenseren btw in hun mogelijkheden tot compensatie beperkt. Wanneer het plafond in enig jaar wordt overschreden, vindt er een aanzuivering plaats ten laste van het Gemeente- respectievelijk het Provinciefonds. Wanneer gemeenten en provincies minder compenseren dan het vastgestelde plafond wordt de besparing toegevoegd aan het Gemeente- respectievelijk het Provinciefonds. De verdeling van de korting, alsmede de toevoeging aan het Gemeente- dan wel het Provinciefonds vindt plaats overeenkomstig de omvang waarmee de individuele gemeenten en provincies btw hebben gecompenseerd.

Mogelijkheden btw-druk te verminderen/voorkomen

Door de beperking van de compensatie en de structurele bezuinigingsdoelstellingen die daarnaast gelden, hebben gemeenten en provincies er in de toekomst belang bij om btw-heffing op hun inkopen te verminderen/voorkomen. Wij zien goede mogelijkheden om ter zake van de bepaalde activiteiten de btw-druk voor uw gemeente aanzienlijk te beperken:

- Samenwerkingsverbanden van compensatiegerechtigde lichamen die momenteel btw aan de deelnemende gemeenten berekenen, kunnen door gebruik te maken van een btw-vrijstelling btw-druk op hun diensten beperken.
- Gemeenten kunnen met nauw gelieerde entiteiten (stichtingen of BV's) onder omstandigheden een fiscale eenheid vormen, zodat wordt voorkomen dat op de prestaties van deze gelieerde entiteit voor de gemeente of provincie btw in rekening wordt gebracht.
- In de sfeer van de samenwerking met projectontwikkelaars en woningcorporaties bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen afspraken over het openbaar gebied anders vorm te geven.
- Ten aanzien van de exploitatie van zaal- en vergaderruimten in multifunctionele accommodaties hebben gemeenten op basis van recente jurisprudentie ruimere mogelijkheden om een belaste exploitatie en daarmee aftrek van btw op kosten en investeringen te effectueren.

Uitbreiding vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven*Vennootschapsbelasting*

Uw gemeente is niet onderworpen aan de vennootschapsbelasting. In mei 2012 heeft de staatssecretaris van Financiën in zijn "Notitie Belastingplicht Overheidsbedrijven" echter aangekondigd:

- (i) alle indirecte overheidsbedrijven integraal te willen belasten voor de vennootschapsbelasting;
- (ii) overheden te willen verplichten hun concurrerende activiteiten in te brengen in een (belaste) BV of NV.

Tevens heeft de staatssecretaris aangekondigd een consultatieronde te zullen houden in het kader van de vormgeving van de regeling. In deze consultatieronden zal met onder meer de overige ministeries, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen worden overlegd. Deze consultatieronde is in januari 2013 van start is gegaan. Aangenomen wordt dat de beoogde ingangsdatum van de nieuwe regeling 1 januari 2014 is.

Voor uw gemeente zou de voorgenomen regeling kunnen betekenen dat zij specifieke activiteiten zou moeten afzonderen in een afzonderlijke (belaste) rechtspersoon. Ook haar huidige deelnemingen en gelieerde stichtingen en verenigingen zouden volledig aan de vennootschapsbelasting worden onderworpen. Zij het dat dit ten aanzien van de gelieerde stichtingen en verenigingen slechts het geval is voor zover daarin een onderneming wordt gedreven.

Wij raden u aan om in de komende periode de te verwachten impact van de voorgenomen wijzigingen in beeld te krijgen. Dit stelt u in staat waar mogelijk tijdig op de beoogde wijzigingen te anticiperen.

Ook adviseren wij u een strategie te bepalen voor de behartiging van uw belangen tijdens de geplande consultatieronde van de staatssecretaris. Zo kan het bijvoorbeeld raadzaam blijken de juridische structuur of de wijze van financiering van uw gemeente en haar deelnemingen aan te passen. Ook zal nadrukkelijk aandacht moeten worden geschonken aan de zakelijkheid van opbrengsten- en kostentoerekening tussen de verschillende activiteiten onderling.

Regelgeving bezoldiging topfunctionarissen wordt vervangen van WOPT en WNT

**Bezoldiging
topfunctionarissen
gemaximeert**

Vanaf 1 januari 2013 geldt de Wet Normering Topinkomens (WNT) en vervangt de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens. Deze nieuwe wet normeert en maximeert de bezoldiging van topfunctionarissen van instellingen in de publieke en semipublieke sector. De WNT maximeert de bezoldiging van topfunctionarissen tot de "Balkenendenorm" (zijnde 130% van het bruto salaris van een minister).